

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XV. De Extremæ Vnctionis Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](#)

tuiscent, per socordiam neglexerunt. Remittendi enim sunt, ut quampri-
mum satisfaciant, saltem ex notabili parte, priusquam nova corum con-
fessio excipiatur, aut absolutio indulgetur. Idcirco sciendum est ab initio
confessionis, utrum penitens præscriptæ satisfactioni ab ultima confessio-
ne paruerit, ne tempus in audienda confessione inutili teratur, & ut pe-
nitentis querela præveniatur, si post editam à se confessionem inabsolutus
remittatur. Denique obseruat dignissimus est circa falsas penitentias,
quibus nulla impertienda est absolutio, canon 22. Concilii Generalis La-
teranensis sub Innocentio II. Pontifice, qui etiam attexitur in Decreto
Gratiani de Pœnit. dist. 5. cap. *Falsas penitentias*. Sed hunc Lateranensem
Canonem fuisus quam Gratianus proferam. Falsas declarat penitentias,
primum quidem si quem pœnitentem ceterorum peccatorum, uno tamen
aliquo mortali excepto. Secundò, si quis non proponat firmiter unius pec-
cati mortalis emendationem, et si de aliis pollicetur: quo in numero cen-
fendi sunt quicunque proximam peccati aliquid occasionem non abdicant,
aut qui officium, vel negotium, quod sine gravi peccato gerere non valent,
minime derelinquent. Tertiò quicunque odium aut vindictam proximi in
corde retinent. Quartò qui offendit alteri à se illatam reparare, aut pro ea
satisfacete renunt. Quintò qui arma scienter contra justitiam sumpta de-
ponere nolunt, aut aliqui causæ injustæ scienter patrocinantur. Has singu-
las causas canon Lateranensis exprimit, quarum alias Gratianus impro-
vidè suppressit, & olim expresserat Melititanum Concilium anni 1089.
can. 16. Et sapienter S. Augustinus dicit epist. 54. ad Macedonium: *Si res*
aliena propter quam peccatum est, cum reddi possit, non redditur, non agitur
pœnitentia, sed singitur. Si autem veraciter agitur, non remittitur peccatum nisi
restituatur ablatum. Et post paucā interjecta prosequitur: Si justitia sincerius
consultatur, iustius dicitur Advocato, Redde quod acceperisti quando contra ve-
ritatem stetisti, iniquitati adiunsti, judicemque fecelliisti, justam causam oppres-
sisti, de falso viciisti.

C A P U T X V .

De extrema Unctionis Sacramento.

L. **S**icutus Sacramenti doctrinam breviter tradit Sanctus Jaco-
bus Apostolus his verbis: *Infirmatur quis in vobis? Inducat*
Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, unctiones cum oleo in no-
mine Domini: & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit
cum Dominus; & si in peccatis sit, remittentur ei. Hic exprimitur Sacramenti
X x *hujus*

hujus subjectum, ille scilicet qui infirmatur: Et materia in olei unctione: Et forma in oratione fidei super infirmum: Et minister in Presbytero Ecclesie: Et gratia in peccatorum remissione, aliqui effectus particulares in salvatione, & in alleviatione infirmi. Hujus unctionis cum nomine Sacramenti meminit Innocentius Papa I. in epist. 1. ad Decentium, cap. 8. & habetur in cap. *Illud superfluum*, dist. 95.

I I. Literæ Eugenii Papæ IV. Concilio Florentino adnexæ, & pariter Concilium Tridentinum sess. 14. declarant hujus materiam Sacramenti esse oleum ab Episcopo benedictum. Omnes vero Catholici Doctores, qui Concilium istud vel præcesserunt, vel subsequuti sunt, convenienter esse de essentia Sacramenti, ut illud oleum fuerit ab Episcopo benedictum, excepto Caietano, qui in 3. p. quæst. 72. art. 3. hac de re subdubit. Sed cum strictè & dogmaticè Eugenius Pontifex & Concilium Tridentinum loquantur, & oleum exprimant ab Episcopo benedictum, nihil planè requirunt ad materiam, quod non pertineat ad Sacramenti essentiam. Etenim cum aqua Baptismi ex Ecclesiæ præscripto debeat esse solenniter benedicta, quia tamen benedictio ista non spectat ad Baptismi essentiam, nusquam Concilia affirmant debere in Baptismo adhiberi aquam benedictam, sed solum aquam naturalem. Si tamen sit metuendi causa, ne oleum benedictum aliquando deficiat, concedunt ipsa Ritualia Summorum Pontificum iussu edita, & communiter Doctores, posse cum oleo benedicto aliud simplex oleum à Sacerdote commisceri.

I II. Unctiones hujus Sacramenti septem recensentur ab Eugenio Pontifice in instructione Armenorum, scilicet oculorum, aurium, narium, oris, manuum, propter quinque sensus; deinde sexto pedum, propter gressus; septimo renum, propter carnis delectationem. Sed sola quinque sensuum unctiones exiguntur de necessitate, si non Sacramenti, ad minus præcepti, ex omnium Fidelium consensu & praxi; adeò ut si ex his quinque una aliqua unctio omittatur, reddatur dubius & incertus valor Sacramenti: plerique namque alleverant, pertinere omnes quinque ad hujus Sacramenti essentiam. Sexta vero in pedibus alicubi est de præcepti obligatione, & alicubi non est, quatenus in multis Ecclesiis omitti solet, ut notat Suarez in 3. p. disput. 40. sect. 2. n. 6. Nescio tamen, an sit aliquis in hoc Regno locus, in quo soleat pedum unctio omitti. Septima vero, quæ est renum unctio, in omnibus ferè Ecclesiis solet omitti, nec est de obligatione præcepti. Unctiones porrò quinque sensuum ubique ex præcepti necessitate debent adhiberi. Cujus præcepti ratio est, quia cum nihil sit in intellectu quod non præcesserit in sensu, inde sit ut omnia peccata ex sensibus corporis originem ducant: atque ita per curationem & corroborationem omnium sensuum sanatur à peccato, & corroboratur integer homo.

I V. Porrò aliorum disputationi relinquo, utrum essentia istius Sacramenti.

menti perficiatur in quavis unctione, quæ prima de quinque supradictis adhibetur, ita ut reliquæ sint solummodo partes integrales Sacramenti, quemadmodum septem Ordines compleat unum Ordinis Sacramentum, tametsi seorsim singuli Ordines ex multorum sententia rationem ac essentiam in se continent Sacramenti Ordinis; & quemadmodum singulae partes specierum Sacrae Eucharistiae seorsim continent totam Eucharistiae essentiam: an vero quinque unctiones sint collectivæ, seu conjunctim de Sacramenti essentia. Secundum priorem sententiam sufficere posset una unctione ad Sacramenti essentiam, quanvis non sufficeret ad precepti obligationem. Altera vero sententia opposita communior est: nihil tamen certi in utramvis partem asseri potest.

V. Etiam plures sint Extrema Unctionis effectus ultra peccatorum remissionem, hæc tamen sola tanti momenti est, ut ille etiam inungens sit, qui caterorum effectuum sit incapax. Nam si qui usu rationis prorsus excidit, non opus habet ut adversus orientationes adversarias roboretur, neque ut ejus animus sive torpore, sive terrore depresso erigatur; & sive nihilominus inungi debet ut peccatorum præcedentium, sive mortalium, sive venialium reliquie in eo aboleantur. Poteſt namque Sacramentum istud primam etiam ac iuſtificantem gratiam conferre illi qui vel ex obliuione, vel ex impotentiā loquendi, vel ex superveniente dementia nequit conſiteri, dummodo post ultimum mortale peccatum fuerit ſufficienter atritus. Adeoque fieri potest juxta Navarrum cap. 22. num. 13. ut quis moriens inundat Suarez disp. 42. ſect. 1. num. 10. Coninch. disp. 19. dub. 5. num. 19. & alii.

V. I. Plures exiguntur conditions, ut possit aliquis Extrema Unctione liniri. 1. Ut sit baptizatus; est enim Baptismus aditus Ecclesiae, & janua Sacramentorum. 2. Ut aliquando fuerit rationis compos, & peccaverit, alioqui enim incapax erit eorum effectuum, quorum causâ fuit hoc Sacramentum institutum. 3. Ut inungendus ita ægrotet, ut de morte imminente periclitetur, idque insinuat S. Jacobus per vocem κάμψεται, qua ferè op pressum morbo ac deficientem significat. Ideoque non est ministrandum hoc Sacramentum damnatis ad mortem adhuc corpore sanis, neque in periculo naufragii constitutis; de solis enim infirmis loquitur Apostolus: sed potest ministrari illis quos extremæ senectutis languor in periculum imminentis interitus adduxit, quanvis aliis in eis morbus non deprehendatur, ut communi niter afferunt Doctores.

VII. Minimè debet hoc Sacramentum iterari , dum idem perdurat mortis periculum & morbi status . Potest verò iterum ministriari , si morbi status immutetur , ita ut licet morbus non abscesserit , cessaverit tamen aliquo temporis intervallo periculum mortis , quod tamen postea ingravescere vi morbi redierit . Debetque illud intervallum esse notabile , atque

ejus interruptionis, ut duo illa intermissa pericula verè ac certò disjuncta dici possint. Atque hæc est unanimis Doctorum sententia, & constans Ecclesiae praxis.

VII. I. Respectu infirmi nullum ei præceptum imponitur petendi hoc Sacramentum, quanvis peccare per veniale negligentiam possit, non tamen mortaliter, nisi per contemptum. Deus enim & Ecclesia non judicaverunt propter alias quidem rationes, sed maximè propter conflictus quos excitat una ex parte insuperabilis aliquibus etiam bonis & piis imminentis mortis cogitatio, aliaque ex parte conscientiæ timoratae formidines, ne quod in ultimum subSIDium divina charitas introduxit animarum, vertatur illis in laqueum & salutis æternæ obstaculum. Verumtamen is Sacerdos cui incumbit animarum cura & Sacramentorum administratio, ligatur præcepto, & rogatus tenetur utroque titulo, justitiae & charitatis, vel per se, vel per aliud Sacerdotem administrare hoc Sacramentum. Imò verò etiam non cogatus, si advertit ægrum in eo statu esse, ut hoc indigeat Sacramento: maximè verò si alias sine ullo omnino Sacramento sit ex hac vita discessurus, dubitandum non est. Parochum hæc aduentem & negligentem peccare mortaliter. Peccat denique mortaliter quisquis sibi mortalis peccati conscientia suscipit istud Sacramentum, nullà prämissâ vel confessione, vel dolore peccati. Est enim gravis injuria & merum sacrilegium erga Sacramentum, & damnabilis incuria salutis æternæ.

I. X. Nemini Sacerdoti licet præter Parochum, aut de Parochi licentia, Sacramentum Extremæ Unctionis ministrare, etiam prætextu extremæ necessitatis: & Religiosus incurrit ipso facto excommunicationem Papæ reservatam, qui id facere præsumpsert. Clement. 1. de privileg.

C A P U T XVI.

De Ordinis Sacramento.

I. **A C R A M E N T U M** Ordinis ita definitur à Magistro Sententiarium in 4. dist. 24. lit. K. Signaculum quoddam sacrum, quo spiritualis potestas traditur ordinato ad officium. Septem Ordinum species numerantur: Sacerdotum, Diaconorum, Subdiaconorum, Acolytorum, Exorcistarum, Lectorum, Ostiorum. Hos enim singillatim recentet Clemens Pontifex epist. 2. ad Jacobum fratrem Domini, & Cornelius Papa epist. ad Fabianum Antiochenum, apud Eusebium lib. 6. histor. Eccles. cap. 42. & Caius Pontifex epist. ad